

El PSIB-PSOE vol reforçar

El PSIB-PSOE ha proposat una nova reforma de l'Estatut de Balears, la principal característica de la qual afectaria el sistema d'elecció al Parlament i als consells insulars.

La configuració institucional de la comunitat autònoma de Balears és peculiar. Quan s'aprova l'Estatut (1983) les Illes queden estructurades com a comunitat autònoma uniprovincial, però sense diputació. En el seu lloc apareixen uns ens, els consells insulars, que estan considerats entitats locals, però a la vegada també institucions autonòmiques. El consell és l'òrgan de govern insular. N'hi ha tres: el de Mallorca, el de Menorca i el d'Eivissa i Formentera. Els membres dels consells són elegits per circumscripció única d'illa i són, alhora, diputats del Parlament, el qual està format per tots els consellers de totes les illes amb la doble condició de consellers i diputats, excepte els presidents del Govern i del Parlament, que perden la seva condició de consellers.

Aquesta peculiar estructuració i definició dels consellers-diputats porta algun problema. Fins ara la veritat és que no han estat problemes massa greus, però en una fase que ara comença d'assumpció de noves competències per part dels consells i de la comunitat, sí que es podrien trobar problemes de certa envergadura. Ara, quan hi ha activitat parlamentària —quatre mesos cada any en període de sessions ordinari—, els consells insulars d'Eivissa-Formentera i de Menorca queden buits, ja que els seus membres, com a diputats que són, es troben a Mallorca, al Parlament. Normalment són dos o tres dies a la setmana, però no sembla massa lògic que els consells insulars, amb competències importants, quedin sense cap responsable polític tant de temps.

Així ho veu Francesc Triay, portaveu parlamentari del PSIB-PSOE, per a qui aquesta doble condició de diputat-conseller "s'ha utilitzat moltes vegades com excusa perquè el Parlament no pugui augmentar el període de sessions".

La proposta del PSIB-PSOE comporta la re-

Joan-Francesc Triay Llopis, portaveu parlamentari del PSOE: "Aquesta doble condició de diputat-conseller s'ha utilitzat moltes vegades com excusa perquè el Parlament no pugui augmentar el període de sessions."

forma de tres aspectes de l'actual Estatut. Primer la separació entre consellers i diputats. Segon, l'augment del període de sessions, és a dir, de l'activitat ordinària del Parlament que ara és només de 4 mesos anuals. I tercer, eliminar la prohibició que els diputats no puguin tenir una retribució fixa.

Segons que ha declarat a EL TEMPS Francesc Triay, tots tres aspectes estan relacionats: "El primer és imprescindible si volem augmentar l'activitat parlamentària". "A més —diu el diputat socialista— el fet de ser alhora diputat i conseller és una incongruència teòrica, ja que els consells insulars són ens de règim local i tenen una funció bàsicament de gestió, mentre que el Parlament és un òrgan legislatiu i de control de l'executiu, per tant, les funcions dels consellers i dels diputats són radicalment diferents; és una reforma, la que proposam, molt lògica. Per exemple en el cas canari: els *cabildos* i el Parlament són elegits amb llistes diferents i a ningú se li ocorre plantejar-se altra possibilitat".

L'augment de l'activitat Parlamentària, mitjançant l'ampliació del període de sessions és, per Triay, imprescindible en uns moments en que les Balears van assumint noves competències: "durant aquests deu darrers anys, mentre el Govern ha anat creixent en importància i consolidació com a institució, el Parlament i els consells han quedat endarrerits i hem d'evitar

mar l'Estatut balear

que aquestes institucions quedin raquíftiques.”

Les propostes del PSIB-PSOE han trobat resposta en la majoria parlamentària del PP. Segons manifestacions de la vice-presidenta del Govern Balear, Rosa Estaràs, la reforma que proposa el PSIB únicament duria “l'augment de càrrecs i de despeses”. El president del Consell d'Eivissa i Formentera, Antoni Marí –del PP, igual que els de Mallorca i Menorca–, es mostra també contrari a la proposta socialista, com es pot veure en l'entrevista adjunta.

Triay no comparteix la tesi de l'augment de les despeses i de càrrecs. Segons el portaveu socialista, “els càrrecs ja existeixen, no es tracta de crear-ne de nous; però ara hi ha gent amb dos càrrecs i amb la reforma els càrrecs serien unipersonals”. El suposat augment de despeses que duria implícita la reforma tampoc és compartit per Francesc Triay: “si hi hagués augment, seria el resultat d'una major activitat parlamentària i, en qualsevol cas, és incompreensible que un ajuntament pugui decidir les retribucions dels seus membres i el Parlament, per mandat de l'Estatut, no pugui decidir si vol o no pagar una quantitat fixa als diputats”.

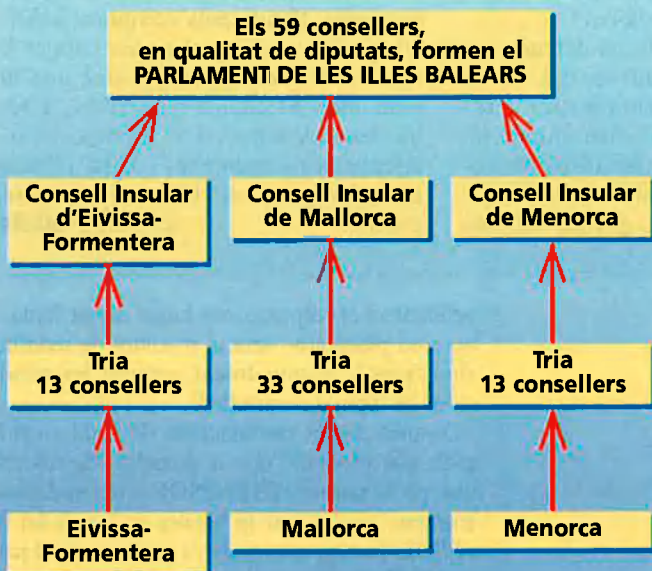
Aquesta proposta de reforma no sembla tenir massa possibilitats, ara per ara, de sortir endavant. Si el grup majoritari, el PP, s'hi oposa, no hi haurà reforma. El PP compta amb un diputat trànsfuga, Jaume Peralta, que fou elegit pel PSOE de Menorca i ara dóna suport total al PP. Malgrat que els dos diputats d'UM votassin amb l'oposició, la reforma no progressaria.

I a més, els altres grups són reticents a la iniciativa socialista. Unió Mallorquina (UM), soci de govern del PP, accepta d'entrada la proposta. La presidenta d'UM, Maria Antònia Munar, en declaracions a aquest setmanari, va manifestar, que estan d'acord “amb la possibilitat d'estudiar la reforma”, però que és un tema prou important que “afecta matèries institucionals i que han de consensuar totes les forces polítiques”, i acaba advertint: “En una situació de crisi com la que patim actualment s'ha d'anar alerta amb la creació de nous càrrecs polítics perquè no s'han d'incrementar les despeses als ciutadans”.

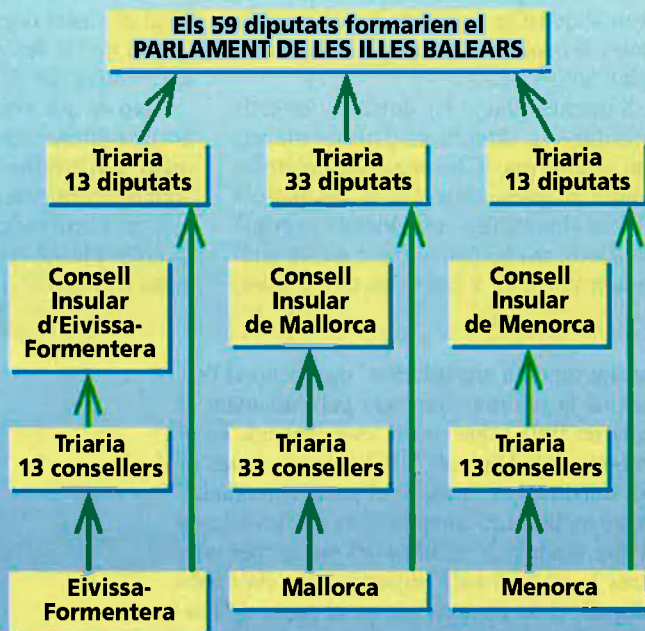
Encara amb menys entusiasme rep la proposta el PSM-Nacionalistes de Mallorca. Segons el seu portaveu, Pere Sampol, el seu grup només

Les institucions d'autogovern de les Illes Balears: Parlament i Consells

Situació actual: El Parlament és format per 59 diputats que són, al mateix temps, els 59 consellers insulars. Són elegits per 3 circumscripcions electorals que es corresponen amb Mallorca, Menorca i Eivissa-Formentera. Cada circumscripció correspon, també, a cada consell insular.

Proposta de reforma del PSIB-PSOE: Separar la condició de diputat de la de conseller. Aleshores es triarien en llistes diferents els 59 diputats i els 59 consellers.

Antoni Marí: "Estic totalment en contra de separar les figures de diputat i conseller"

—*Què li sembla la proposta del PSIB-PSOE d'eleger per separat consellers i diputats?*

—Estic totalment en contra de separar les figures de diputat i conseller. Seria enormement negatiu per als consells insulars. De cap manera es poden separar els consells insulars del Parlament, seria com deixar-los totalment aïllats. El contacte dels consells amb el Parlament ha de ser continu i el pitjor que es podria fer amb els consells és, precisament, el que proposa el PSOE. Una altra cosa és el que jo he proposat sempre: que el president del Consell Insular d'Eivissa i Formentera —i també el de Menorca, en el cas de Mallorca és diferent— pugui dimitir de diputat per dedicar-se més intensament al Consell. Si no es fa així, malament ho tindrà el president quan els consells assumeixin les competències que han d'assumir. Difícilment el president es podrà dedicar al Consell si ha de viatjar tan sovint com ara a Palma per anar al Parlament.

—*Com definiria el paper del Consell Insular dins la comunitat autònoma de les Balears?*

—L'any 1979 es va crear el Consell General Interinsular, que era l'ens de govern pre-autonòmic, i també els tres consells insulars, que són els hereus del que foren les antigues diputacions provincials. I, quan es va aprovar l'Estatut, van adquirir la capacitat de rebre quasi totes les competències que té la comunitat autònoma.

S'intenta potenciar aquests consells insulars —a diferència d'altres indrets on sembla que hi ha una certa polèmica sobre el manteniment o la desaparició de les diputacions provincials— perquè la nostra comunitat autònoma està integrada per illes i cada illa té les seves

donaria suport a una reforma "que recuperi l'esperit de la reforma aprovada pel Parlament el gener de 1991 i que encara està aparcada en el Congrés dels Diputats". Pels nacionalistes el més important és "rompre el pacte autonòmic" i rebre moltes més competències que les minses 33 que vendran de resultes del pacte: "per nosaltres la qüestió més important és rebre més competències i no redefinir ara el paper dels diputats. Quan s'hagin aconseguit noves com-

CARMEN PLANELLAS

Antoni Marí. President del Consell Insular d'Eivissa i Formentera.

característiques. L'esperit de l'Estatut era crear aquests òrgans d'autogovern que poguessin desenvolupar les competències de la comunitat autònoma en cadascuna de les illes.

—*Podríem dir, idò, que un president de consell és com un president de govern "en petit"?*

—Bé, avui dia és difícil fer aquesta afirmació, crec que la fita que tenim a Eivissa i Formentera és que el Consell sigui el nostre òrgan d'autogovern.

—*És difícil defensar els interessos de les Pitiüses des de Mallorca?*

—No és que sigui difícil defensar els nostres interessos, però ser una comunitat autònoma formada per illes —abans érem una comunitat uniprovincial, però ara ja se'ns considera una comunitat pluriprovincial— tampoc no resulta d'allò més fàcil, perquè tot està

centralitzat a Mallorca i a les illes menors les coses ens arriben amb més dificultat. Això explica el nostre interès de tenir les corresponents competències, perquè es puguin prendre les resolucions pertinents des d'aquí. Decidir nosaltres mateixos sobre els problemes que ens afecten i no haver de dependre de Mallorca, no haver de passar sempre per Palma, sinó poder actuar des d'aquí. Una altra qüestió és que som dues illes i que Formentera també hauria de tenir els mateixos drets...

—*Sí, perquè a Formentera també deuen pensar que tot ha de passar sempre per Eivissa...*

—Exacte, per això hi ha una disposició transitòria a l'Estatut d'Autonomia que fa possible que l'Ajuntament de Formentera rebi competències del Consell Insular.

—*Ara que es duu a terme aquest traspàs de competències, quines rebrà el Consell?*

—Ara ja s'ha transformat en Llei de Transferències el que fins ara eren decrets. I ara només cal esperar l'I de gener del 95 perquè se'ns transfereixin cultura, esports, agricultura, ramaderia i pesca. I tenim una certa il·lusió que també ens traspassin les competències de turisme, donada la importància que té aquest sector en la nostra economia. Aquestes competències hauran de venir dotades —si no hi vénen seria impossible fer-se'n càrrec— i si no, no les acceptarem. És un tema complicat i difícil, perquè a qui té el poder sempre li costa cedir-ne un poc. Jo crec que la comunitat autònoma no arribarà a fer les transferències del tot, perquè no interessa. hi ha assumptes que tal vegada és millor que porti el Govern de la comunitat.

Carme Planells

petències i els diputats ens hagin donat feina —i no com passa ara— serà el moment de redefinir situacions i, eventualment, separar les condicions de diputat i conseller".

Després de les declaracions de cada grup és molt poc probable que la proposta de reforma que presentarà el PSIB-PSOE surti endavant. Excepte, és clar, que hi hagués un acord del PP i PSOE d'àmbit estatal. Ja va passar amb el pacte autonòmic.

Miquel Payeras